

Finansdepartementet
PB 8008 Dep.
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
06. MAI 2005.	
Saksnr.	05183 - 23
Arkivnr.	

Oslo, 3. mai 2005

Deres ref.: 05/183 FM TMo

Høring – Obligasjoner med pant i utlånsportefølje.

Vi har av arbeidsmessige grunner dessverre ikke anledning til å gå nærmere inn på omsendte utkast til forskrift i sin helhet, men vil allikevel kommentere et punkt.

§ 4 omhandler renterisiko, og fastslår at:

"Kredittforetaket plikter å etablere en ramme for renterisiko uttrykt som endring i netto nåverdi av porteføljepantet, de særskilt sikre obligasjonene og tilknyttede derivatkontrakter som følge av et parallelt skift på ett prosentpoeng i alle rentekurver. Rammen skal begrense total verdiendring som følge av renteendringen til tre prosent av foretakets ansvarlige kapital."

Det kan fastslås at en grense på "tre prosent av ansvarlig kapital" vil være så snever at den i praksis umuliggjør virksomhet med fast-rente inn- og / eller utlån. Vi vil illustrere dette nærmere nedenfor.

Det kunne derfor være nærliggende å anta, at det som menes er en grense på tre prosentenheter / prosentpoeng. Det kan imidlertid synes som en noe vid grense for et kredittforetak som ikke vil behøve å ha en (uvektet) kapitaldekning på mer enn 4%.¹ Når en dessuten er nøye med å benytte den presise benevnelsen "prosentpoeng" i den foranstående setningen, må en anta at det virkelig menes prosent og ikke prosentenhet / prosentpoeng.

Et eksempel illustrerer hva en grense på tre prosent gir rom for av renterisiko etter § 4:

Anta at vi har et kredittforetak med en portefølje boligutlån på 100². For enkelhets skyld forutsetter vi at alle utlån er gitt samtidig som 25 års serielån til 5 % rente med 10 års rentebinding. Anta at innlånene (100) har samme forfallsstruktur og rentebinding, og at innlånsrenten er 4,25 % (0,75 % rentemargin). I tillegg til utlånsporteføljen og obligasjonsgjelda har kredittforetaket en egenkapital på 5 som er plassert til flytende rente. En renteendring på én prosentenhet på inn- og utlån vil redusere foretakets egenkapital med 0,24, hvilket tilsvarer 4,8% av egenkapitalen.

Det er vanskelig å se at det her foreligger noen egentlig renterisiko, men kredittforetaket besto altså ikke kravet i forskriftens § 4 allikevel. (Resultatet skyldes selvsagt at ett prosentpoeng renteendring slår ut forskjellig for forskjellige pålydende rentenivå.) Jo høyere rentemargin og jo lengre rentebinding på inn- og utlån, jo større vil "renterisikoen" målt ved § 4 være. Det vil dessuten rent praktisk være umulig å få til en 100 % match av inn- og utlån som i vårt eksempel. Regelverket bør bl.a. gi rom for at utlån vil ha månedlige eller

¹ Jfr. kapitaldekningsforskriften § 5, bokstav D.

² 100 mill kroner.

kvartalsvise terminer og en jevn nedbetalingsstruktur, mens innlånene er "bullet lån". Vi kan illustrere dette med et annet eksempel:

Alle utlån (100) er gitt samtidig som 25 års serielån til 5 % rente med 5 års rentebinding (årlig termin). Anta at innlånene (100) har samme forfallsstruktur og rentebinding, og at innlånsrenten er 4,25 % (0,75 % rentemargin). En renteendring på én prosentenheter på inn- og utlån vil redusere foretakets egenkapital med 0,44, hvilket tilsvarer 8,8% av egenkapitalen: Foretaket oppfyller ikke kravet.

Rentebindingen måtte i dette tilfellet ned på 3 år, eller egenkapitalen måtte opp i 13,3 % (uvektet) for at kravet i § 4 skulle være oppfylt.

Grensen for renterisiko i § 4 må derfor endres for at den skal bli realistisk. (Om en da ikke har ment at grensen skal være 3 prosentpoeng.) En fornuftigere måte å uttrykke denne grensen på, vil være å kreve at **kredittforetakets ansvarlige kapital (beregnet som forskjellen mellom nåverdi av aktiva og passiva) skal ligge over minstekravet på 8 % av risikovektet aktiva selv etter en renteendring på én prosentenheter over hele fjøla³**. Med en slik modell tillates det enkelte kredittforetak å tilpasse ansvarlig kapital / bufferkapital til den renterisiko det faktisk har – eller vice versa. Med dette utgangspunkt bør det imidlertid legges til grunn at kredittforetaket skal kunne takle en renteendring på 3 % - 4 %⁴.

Skisse:

§ 4 Renterisiko

Kredittforetaket skal ikke påta seg en større renterisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig. Kredittforetaket skal ha en bufferkapital utover minstekravet til ansvarlig kapital angitt i forskrift xxx, som skal kunne absorbere den endring i foretakets beregnede egenkapital (verdi) som ville følge av et parallelt skift på tre prosentenheter i renter på alle løpetider på inn- og utlån og tilhørende derivatkontrakter.

Med vennlig hilsen,

Norske Pensjonskassers Forening

Rolf A. Skomsvold

³ Jf. bestemmelser om bufferkapital i livsforsikringsselskap og pensjonskasser.

⁴ I vårt første eksempel ville et krav om å kunne takle et rentefall på 3 prosentenheter krevd 0,83 i ekstra egenkapital / ansvarlig kapital.